

Amts 3die Valgkreds fremkom med, vare rigtige. Det ærede Medlem for Viborg (Anfjær) sagde, at han ikke kunde erkjende, at man trængte til nogen Forandring i Fæstelovgivningingen, og at han troede, at det var bedst, om man lod Folk faae No til at gaa frem paa den Maade, som for Liden sker, saa vilde Fæsteforholdet om kortere eller længere Tid forsvinde. Saaledes vare, tror jeg, omtrent hans Ord. Jeg skal ikke bestemt modfise ham, men det tør jeg paastaa, at, dersom Godseierne ikke vare forviseede om, at Rigsdagen stadig havde sin Opmærksomhed henvendt herpaa, kunde det være, at de ikke vilde tilbyde deres Salg paa saa billige Vilkaar, som det nu sker. Jeg skal nævne et Exempel i saa Henseende. Der er en Lehnbesidder, som for kort Tid siden — man kan læse det i de sidste Blade — har offentlig averteret til Salg i Aviserne en Lehnsgaard, Noget, som han kunde sige sig selv, aldrig vilde blive tilladt af Justitsministeren, hvad det heller ikke er blevet; men man ser deri et tydeligt Bevis paa, hvilken Vel Godseierne vilde gaa, hvis de kunde faae det saaledes, som det ærede Medlem vil have det.

Anfjær: Jeg tror dog, at vi have Lov og Ret her i Landet, og at Behandlingen af Fæstegaarde ikke kan gaa udenfor denne, og de Salg, der ere foregaaede, ere foregaaede efter de Love, hvorunder vi leve, og som denne Forsamling for en stor Del har været med til at vedtage.

J. A. Hansen: Jeg skal ikke komme videre ind paa, hvad der her slet ikke ligger for. Naar det ærede Medlem (N. Andersen) vilde anføre, at jeg ved forrige Behandling har benegtet Noget, som jeg ikke kunde benegte, har han oplyst Noget, som jeg ingen Del har i og ikke har skrevet. Dette er tilstrækkeligt for mig. Naar han forresten vil fremsføre Noget fra Pressen, saa skulde han bruge det samme Middel, saa skulde han fremsføre sit Angreb i Pressen, jeg skal da være til Tjeneste, men her i Thinget er der ikke Leilighed til at høre paa, at vi Lo staa her og — jeg havde nær sagt — kjæbles. Jeg vil kun sige saa Meget, at det ærede Medlem er fuldkommen vild paa denne Sag. Naar det ærede Medlem tilsidst sagde, at hans Stilling var, at han i denne Sag vilde tage, hvad der var muligt (Berg: Hvad han kunde faae), — jeg tror, at han sagde, hvad der var muligt, — saa siger jeg, at dette ikke er min Regel; jeg tager ikke, hvad der er muligt, naar jeg ikke tror, at Befolkningen kan være tjent med det. Jeg spørger, naar Noget ligger for, som vi muligvis kunne faae: Kan Befolkningen være tjent med det, og naar jeg svarer mig selv: Det kan den ikke, saa tager jeg ikke, hvad der er muligt, hvad jeg kan faae. Det er netop den store Forskjel mellem det ærede Medlem og mig, at han stiller i Spidsen,

hvad vi kunne faae, og jeg, hvad der er gavnligt for Befolkningen.

N. Andersen: Jeg vil kun dertil gjøre den Bemærkning, at det, vi kunde have faaet i Fæstefagen Maret før vi fik den sidste Lov om Fæsteforlovet, var langt bedre end det, som vi senere fik, og som det ærede Medlem var med til at vedtage.

J. A. Hansen: Maa jeg blot dertil svare, at det er det ærede Medlem aldeles umuligt at sige, hvad vi kunde have faaet i den grundlovgivende Forsamling, thi der kunde vi slet ikke have faaet Noget.

Frederiksen: Det ærede Medlem talte ikke om den grundlovgivende Forsamling, men om Forhandling for kort Tid tilbage. Jeg er ikke vis paa, at han sigtede til det Samme, hvortil jeg sigter, naar ogsaa jeg vil gjøre gjældende, at det ærede Medlem har aflaaet Tilbud, der vare i overordentlig Grad fordelagtige for Bondestanden. Jeg tror, at han sigtede til andre Forhandlinger, hvor det ærede Medlem heller ikke tog, hvad der blev tilbudt. Det, jeg navnlig sigter til, og hvad jeg ofte har havt Leilighed til at fremhæve ligeoverfor det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds er, at, da han hørte en Indenrigsminister, der indtil for kort Tid siden endnu sad i Kongens Raad, udtale, at den Regjering, hvori han havde Sæde, var villig til at give Bondefamilier, som ikke havde for 4 St. juridisk Ret til Gaardens Værdi ved Fæstlelighed, $\frac{1}{4}$ af Gaardens Værdi, naar man da til Gjengæld vilde indrømme fremtidig Frihed for Sorden, svarede det ærede Medlem, at han haabede, at det danske Folkething aldrig vilde gaa ind paa en saadan Lov.

Formanden: Den Omstændighed, at et Afsnit af den fremsatte Paastand synes at tilkjenngive, at Skylden eller Ansvaret for, at Lovforslaget formentlig ikke kan gennemføres i en tilfredsstillende Skikkelse, ligger i det nuværende Ministeriums Bestaaen, har for mig været tilstrækkelig Grund til ikke at lægge nogen Hindring i Veien for, at der er blevet forhandlet om tidligere Tilfælde, hvor ærede Medlemmer have søgt Skylden for, at en henigtsmæssig Ordning ikke er tilveiebragt, andre Steder; men jeg skal dog gjøre ærede Medlemmer opmærksomme paa, at denne Forhandling vilde blive uendelig, i Fald man vilde gjenoptage denne vidtløftige Sags lange Historie.

J. A. Hansen: Med Hensyn til denne Bemærkning skal jeg blot minde om — som det ærede Medlem ogsaa sagde — at Betingelsen for, at Regjeringen vilde gaa ind paa at afstaa en Kvotadel af Gaardens Værdi til Fæsterne, var, at Fæstetvangen skulde heves strax. Men jeg kan